

STORTINGET

Representantforslag 57 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Tor André Johnsen, Stig Even Lillestøl, Bengt Rune Strifeldt, Erlend Wiborg, Kristoffer Sivertsen, May Helen Hetland Ervik og Pål Morten Borgli

Dokument 8:57 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tor André Johnsen, Stig Even Lillestøl, Bengt Rune Strifeldt, Erlend Wiborg, Kristoffer Sivertsen, May Helen Hetland Ervik og Pål Morten Borgli om å ikke bruke metanhemmere i norsk landbruk

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er nå besluttet full stopp i innføringen av metanhemmeren Bovaer i norske storfebesetninger, etter at det i Danmark er gjort funn som tyder på at tilsetningen kan være skadelig for dyras helse. Det har også vært såkalte «avvik», det vil si uheldige og negative hendelser hos norske bønder som bruker Bovaer som tilsetningsstoff i føret til kua. Det har vært endringer i føropptak og melkeytelse, feber og til og med dødsfall. Disse bekymringsfulle funnene reiser alvorlige spørsmål om sikkerheten ved bruk av slike kunstige tilsetningsstoffer og om myndighetenes vurdering av risiko før pålagt implementering i norsk landbruk.

Etter de negative hendelsene i Danmark og Norge ser vi nå heldigvis at budskapet og kommunikasjonen fra myndighetene og andre involverte aktører har endret seg. Det er nå en litt mer forsiktig og nyansert beskrivelse av hvordan Bovaer kan påvirke kua, kjøttet og melka. Tidligere påstod Mattilsynet at «Bovaer nedbrytes fullstendig i vom hos drøvtyggere innen 24 timer». Nå sier Mattilsynet at «Bovaer nedbrytes i stor grad i vom hos drøvtyggere innen 24 timer». Videre påpeker nå Mattilsynet at når Bovaer brytes ned i vomma, dannes

nedbrytningsproduktet NOPA. Dette stoffet kan påvises i melka. Det er ny informasjon, for tidligere har det vært en oppfatning om at Bovaer brytes fullstendig ned, og at det ikke blir igjen noen rester av Bovaer i kua, kjøttet eller melka. Det er ingen tvil om at det her er behov for mer kunnskap. Det må også forskes mer på hvordan forskjellige naturlige forvarianter påvirker metanutslipp fra kuene.

Det er også uavklart hvem som skal betale kostnaden for å føre kuene med Bovaer. Det er anslått at det vil koste omtrent 10 øre per liter melk. I 2024 ble det produsert ca. 1 480 millioner liter melk i Norge, og totalt sett blir det en stor unødvendig ekstrakostnad å påføre landbruket eller forbrukerne.

Det er det sveitsisk-nederlandske milliardkonsernet dsm-firmenich som produserer Bovaer. Det er en gigant som omsetter for hele 12,8 mrd. euro. Det vil si ca. 150 mrd. kroner. Det er viktig å ikke innføre forhastede klimatiltak uten tilstrekkelig dokumentasjon på trygghet, effekt og konsekvenser for næring, dyrevelferd, mattrygghet og forbrukerne sin tillit til norsk landbruk og matproduksjon.

Bovaer og andre metanhemmere er utviklet med mål om å redusere utslipp av metan fra husdyr, men flere fagmiljøer har uttrykt usikkerhet knyttet til bivirkninger, effekt under norske forhold og mulige reststoffer i melk og kjøtt. Når man nå har fått påvist mulige skadevirkninger både i Danmark og i Norge, er det avgjørende at norske myndigheter er føre var – og stanser videre bruk av slike midler.

Norsk landbruk er blant de mest bærekraftige i verden. Husdyrproduksjonen skjer under strenge dyrevelferdsregler, og norske bønder har høy tillit i befolkningen. Denne tilliten må ikke settes i spill ved å bruke nor-

ske dyr og forbrukere som prøvekaniner for symbolske klimatiltak.

Forslagsstillerne mener derfor at regjeringen må stoppe all videre bruk av metanhemmere i norsk landbruk.

Innføringen av metanhemmere har hverken vært et krav fra forbrukere eller bønder, men har i stor grad vært politisk drevet, med sterkt press fra internasjonale klimaaktører og EU-byråkrati – uten at norske forhold eller konsekvenser for norsk husdyrhelse er tilstrekkelig vurdert.

De uheldige funnene i Danmark og Norge viser at risikoen ved slike stoffer ikke er teoretisk. Det er uakseptabelt at norske dyr utsettes for potensielt skadelige kjemiske tilsetninger for å oppnå symbolske klimaeffekter, særlig når norske utslipp av metan fra husdyr allerede er ubetydelige i internasjonal sammenheng. I Norge er det bare 300 000 kuer, mens i Brasil er det omtrent 200 millioner kuer, og i India er det omtrent 300 millioner helige kuer.

Forslagsstillerne mener det må være et grunnleggende prinsipp at norsk matproduksjon skal være trygg, ren, naturlig og bærekraftig. Klimatiltak må ikke gå på

bekostning av dyrevelferd, bondens frihet eller forbrukernes valgfrihet og tillit til norsk mat.

Det å ikke pålegge norske bønder å bruke metanhemmere vil bidra til å sikre denne tilliten og beskytte dyrehelsen. Det er viktig at man ikke politisk pålegger norske bønder å bruke midler som kan vise seg å være skadelige.

Forslagsstillerne ønsker å sikre at norsk landbruk fortsatt skal være trygt, tillitsfullt og fritt for uavklarte kjemiske tilsetninger. Stortinget bør derfor be regjeringen stoppe all bruk og utprøving av metanhemmere i Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen stanse all bruk og videre utprøving av metanhemmere i norsk landbruk, herunder tilsetningen Bovaer, og ikke tillate innføring av tilsvarende produkter.

27. november 2025

Tor André Johnsen

Stig Even Lillestøl

Bengt Rune Strifeldt

Erlend Wiborg

Kristoffer Sivertsen

May Helen Hetland Ervik

Pål Morten Borgli

